

Наталія Проскурка
м. Київ

Структура автопсихологічної компетентності майбутніх фахівців з інформаційних технологій

Одним з головних психолого-акмеологічних умов активізації особистісного потенціалу людини є її автопсихологічна компетентність.

До *структури автопсихологічної компетентності майбутніх фахівців з інформаційних технологій*, на наш погляд, можна віднести: ціннісно-смысловий, мотиваційний, операційно-регулятивний, когнітивний та особистісний компоненти.

Ціннісно–смысловий компонент автопсихологічної компетентності фахівця з інформаційних технологій містить світоглядні установки, що виражають ціннісне ставлення до самопізнання та саморозвитку майбутнього фахівця у процесі професійного навчання у ВНЗ, забезпечують прагнення до саморозвитку, самовдосконалення, самоактуалізації в майбутній професії.

Мотиваційний компонент автопсихологічної компетентності фахівця з інформаційних технологій містить сукупність мотивів, які спрямовують його на усвідомлене активне опанування свого внутрішнього світу й особливостей психологічних процесів та явищ. До таких мотивів можна віднести прагнення майбутніх фахівців з інформаційних технологій до саморегуляції та самоконтролю, самовдосконалення, до пізнання власних особистісних якостей і їх впливу на навчальну діяльність, прагнення здобути психологічні знання, щоби на їх основі забезпечити реалізацію свого творчого потенціалу, самореалізацію у професійній діяльності тощо.

Когнітивний компонент автопсихологічної компетентності містить сукупність знань майбутніх фахівців з інформаційних технологій про зміст і показники автопсихологічної компетентності загалом і особистісного розвитку зокрема, вплив автопсихологічної компетентності на ефективність навчальної та майбутньої професійної діяльності.

Ця складова характеризує обізнаність фахівця з інформаційних технологій щодо способів професійного самовдосконалення, сильних і слабких сторін власної особистості та професійної діяльності, про те, що і як потрібно зробити по відношенню до самого себе, щоби підвищити якість своєї праці та забезпечити самореалізацію особистісного потенціалу.

Операційно-регулятивний компонент автопсихологічної компетентності майбутніх фахівців з інформаційних технологій містить набір умінь і навичок, що забезпечують їхній особистісний розвиток та професійне вдосконалення на основі самодіагностики, особистісної саморегуляції та самовдосконалення, високої самоефективності тощо.

Особистісна складова містить сукупність особистісних характеристик, що забезпечують здатність особистості до саморозвитку та професійного вдосконалення. Найважливіше місце серед них займає рефлексивність майбутнього фахівця з інформаційних технологій, з чим погоджуються як

вітчизняні, так і зарубіжні дослідники. Важливе значення мають також адекватна самооцінка, що поєднується з високим рівнем самоприйняття та самоповаги.

Отже, у разі недостатнього розвитку цих складових фахівець характеризується автопсихологічною некомпетентністю, показниками якої є: завищена самооцінка, надмірна самовпевненість, в тому числі, абсолютна впевненість у правильності своїх вчинків, невірне (частіше завищене) уявлення про свої можливості, небажання самореалізовуватися та саморозвиватися, позиція «так простіше», не критичність, відсутність навичок позитивного сприйняття інформації про себе, небажання приймати негативну інформацію на свій рахунок і змінювати усталену думку про себе, надмірна вразливість тощо.